

Het Keigatbos werft aan: Essenbos

In het zomernummer 2014 maakten we op pagina 33 melding van een nieuw natuurgebiedje om te koesteren. 'Essenbos' is de werknaam van dit nieuwe bosterrein dat Natuurpunt Zomergem sinds kort in beheer heeft. Het ligt aan de Gentseweg in Ursel, ter hoogte van de bushalte 'Essenbos'... Ja, vandaar de naam.

Het terrein van 1,8 hectare kent een redelijk hoogteverschil van de straatkant naar het verst afgelegen deel. Het grootste deel van het terrein ligt op rabatten. Dat zijn opgehoogde delen tussen greppels of sloten, hoewel vele sloten erg verland zijn. In het gebied liggen enkele grachten, verbonden met laaggelegen terreinen, waar blijkbaar ook nog huishoudelijk afvalwater in terecht komt. Toch groeit in enkele bijna droogvallende plassen nog dotterbloem. Ook kruipend zenegroen en wat zeggesoorten zijn er te vinden.

Aan de bron

In een deel van het bos vonden we slanke sleutelbloem, bosanemoon en speenkruid als opvallendste soorten. Dat zijn typische voorjaarsbloeiërs die we in vochtige bronbossen terug vinden. In centraal en zuidelijk Meetjesland vinden we meer van dit soort zeldzame en waardevolle bosjes, onder meer in Aalter en het Burkelgebied.

De meest overheersende boomsoorten in het gebied zijn populier, iep (olm) en es. De populieren zijn duidelijk aangeplant en vormen een opvolging van vroegere boomaanplant van voornamelijk Amerikaanse eik, waarvan her en der nog bijna volledig vergane stronken zijn terug te vinden. Daarnaast komen er gewone esdoorn, zomereik, berk, Amerikaanse eik en tamme kastanje voor. Aan de rand van de gracht, die de grens vormt aan de achterzijde, staan zwarte elzen. In de struiklaag komt naast braam veel hazelaar en verjonging van es en iep voor. Er staat ook aalbes, meidoorn, hulst en vlier. Opvallende klimmers zijn klimop en kamperfoelie.

DOE
MEE

Ontdek het Essenbos

Natuurpunt Zomergem stelt dit nieuwe natuurgebied aan jou voor op **zaterdag 11 april**. Kom kijken en geniet van de prachtige voorjaarsbloeiërs.

Trefpunt: 14u, Gentseweg in Ursel, ter hoogte van de bushalte 'essenbos' (zoek de Natuurpunt-vlaggen)

Contact: Nikolaj Vanvyve,
info@natuurpuntzomergem.be

Oude technieken

Verder wordt de onderlaag hoofdzakelijk gevormd door hakhoutstoven van olm, es, hazelaar, Amerikaanse eik en tamme kastanje. Hakhoutstoven hebben een hoge cultuurhistorische waarde. Een hakhoutstoof is een soort knotboom maar dan laag tegen de grond. Het is een kaptechniek die sinds de middeleeuwen wordt toegepast om altijd over gerief- en brandhout te beschikken. Door deze techniek van verjonging wordt de plant vaak ouder dan opgaande bomen.

Veelbelovende ontdekking

De opvallendste boomsoort in het gebied is de olm, ook wel iep genoemd. Je vindt hem in diverse stadia van ontwikkeling, van jonge uitloper tot reeds puberende boom, met het kenmerkende schorspatroon. Het voorkomen van olmen is een enorm interessante ontdekking, omdat iepen-essenbossen Europees beschermde bostypes zijn.

Omdat we het bos pas in beheer hebben gekregen, zal dit jaar een grondigere botanische opvolging gebeuren. Zo kunnen we het bostype verder bepalen en daar een gericht beheer naar voeren.

Werk aan de winkel

De eerste prioriteit is echter de droogvallende plassen beschermen. Ze worden gebruikt door tuineigenaars om hun groenafval in te dumpen, waardoor ook enkele exoten in het bos zijn terechtgekomen. We willen in 2015 de aanvoer van groenafval stoppen, een deel van dit materiaal verwijderen en proberen om de exoten een halt toe te roepen. Voor Natuurpunt is het belangrijk dat dit unieke essen-iepenbiotoop verder kan behouden blijven via een gericht bosbeheer... en wie weet welke onverwachte soorten hier nog opduiken.

Marc Geens

DOE
MEE

Keigatbos, keihard steun nodig

Het Essensbos vormt een onderdeel van het Keigatbos. Natuurpunt werkt hard aan de aankoop, het ontwikkelen en openstellen van dit gebied. Daarvoor is jouw steun keihard nodig. Voor een gift vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest.

Overschrijven kan op rekeningnummer BE56 2930 2120 7588 (BIC: GEBABEBB) van Natuurpunt Beheer, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding van 'projectnr. 6684 Keigatbos'.

Tuinieren het jaar rond

Deze handige gids is gebaseerd op de zaaigenda van Velt, die je gratis op www.velt.be kunt downloaden. Dit boek is natuurlijk veel uitgebreider; een eerste versie verscheen blijkbaar al in 2007. Eerst krijg je uitleg over het teeltplan en de verschillende groepen die je daarbij moet onderscheiden. Om succesvol te tuinieren is het immers belangrijk om bepaalde regels in acht te nemen. In de kalender zelf vind je naast mogelijke zaaidagen allerlei andere info zoals de afkomst, of de groente geschikt is om in potten te telen en of het zaad biologisch verkrijgbaar is. Ook wie zaait volgens de maanstanden vindt hier zijn gading. Na het jaaroverzicht volgt nog een overzicht van de groenten en bij welke groep ze ingedeeld zijn, handig voor je wisselteeltplan. Gemiste kans hierbij is het verwijzen naar de bladzijden in de jaarkalender. Je moet dus bladeren door de kalender om te weten wanneer je een bepaalde groente moet zaaien.

De vrolijk geïllustreerde agenda laat je trouwens kennis maken met meer dan bloemkool en wortelen. Ooit van mizuna of van roodlof gehoord? Wie er zin in heeft, krijgt helemaal achteraan nog de groentelijst met de adressen waar je zaad kan kopen.

Deze zaaigenda bewijst dat je zo goed als het jaar rond kan tuinieren. Maar misschien download je toch ook best die Velt-kalender om je eigen aantekeningen te maken.

Gaea Rysselaere

Zaaigenda. Complete gids voor zaaien en oogsten in de moestuin. 90 groentesoorten en 1100 groenterassen (Hans van Eekelen). KNNV, 2014. 263 p. ISBN 978 90 5011 477 6. 29,95 euro

Er warmpjes in

Dit boek is het vervolg op het inspirerende boek 'Natuurlijk wonen'. Het focust op isoleren, waar het tegenwoordig allemaal om draait. De inleidende hoofdstukken zijn dan ook noodzakelijk als basiskennis: waarom isoleren, U-waarde en andere technische begrippen. Interessant is het hoofdstuk over de verschillende materialen: uit hernieuwbare, minerale of petrochemische grondstoffen.

Voor verschillende bouwconstructies en onderdelen van een huis is een andere soort isolatie beter geschikt. Dat wordt netjes uitgelegd zodat je zelf verder aan te slag kan. Alleen verbaasde het mij dat kalkhennep nergens wordt vermeld als mogelijkheid voor vloerisolatie, zeker voor een boek dat zijn naam waard wil zijn en dus alle mogelijkheden van hernieuwbare materialen moet aanhalen.

Gaea Rysselaere

Natuurlijk isoleren (VIBE). Lannoo, 2014. 144 p. ISBN 978 94 014 0424 2. 29,99 euro

Zoek en vind het kleine beestje

Dit is een leuk boek voor kinderen en gaat de vriendengroep van het lieveheersbeestje. Kinderen leren erin allerlei insecten uit onze tuinen kennen, leren goed te kijken naar wat ze zien in het boek en te luisteren naar wat hen voorgelezen wordt. Er mag naar hartenlust gekleurd en gestickerd worden. Kortom, het is een doe-boek, vol leuke spelletjes, aantrekkelijk voorgesteld en kleurrijk geïllustreerd, waar kinderen ondertussen ook heel wat bijleren.

Kinderen vanaf vier jaar kunnen met het boek aan de slag, op voorwaarde dat ze hulp krijgen van iemand die uitlegt wat bedoeld wordt. En dan nog zijn sommige spelletjes te moeilijk voor een kind van vier. Ik denk aan 'Boter Kaas en Eieren' (of drie op een rij), 'Warboel' (niet alle kinderen van vier kunnen tellen tot 24 en cijfers herkennen) en 'Kletspraatjes' (waar een beroep wordt gedaan op figuurlijke betekenissen van taal).

Af en toe wordt nogal nonchalant omgesprongen met taal: 'koninginnepage' en 'koninginnenpage' op dezelfde pagina, 'cicade' op een van de pagina's waar de insecten voorgesteld worden en verder zijn het plots 'krekels'; gebruiken wij in het Nederlands 'wie mist er' en 'missende beestjes'? Desondanks is het een leerrijk, leuk en grafisch zeer verzorgd boek waaraan misschien iets oudere kinderen veel plezier kunnen beleven. De wondere wereld van minuscule kan je trouwens ook ontdekken op cd-rom en het spel 'Minuscule' is beschikbaar via de App Store.

Carine D'hont

Minuscule. Zoek en vind... het kleine beestje. KNNV, 2014. 40 p. ISBN 978 90 5011 527 8. 14,95 euro